අන්තෝ ජටා

කෙටි කතාව / කොටස

මා එදා ක්වාලාලම් පුරයට ගියේ සති දෙකක විශේෂ දේශන මාලාවක් පැවැත්වීමට මලයා විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ලැබුන ආරාධනයක් මත. පසු ගිය සති කිහිපය තුල කොළඹ ඇති ග්‍රීස්මයද නොතකා මා වෙහෙසුනේ 'ආසියාවේ ආර්ථික සංවර්ධණය එදා සහ අද' පිළිබඳ කරුණු සොයා මලයාසියාව, ආසියාවේ අනෙකුත් රටවල් වලට වඩා වේගයෙන් ඉදිරියට යන රටක් යැයි යන සංකල්පය :යහවදඑයැිසි* තහවුරු කිරීමට සාධක සොයා ගැනීමට. මේ කොළඹ - ක්වාලලම්පූර් කෙටි දුරත්, සති දෙකක පමණ කුඩා කාලයත් මා සිතට ඉතා වෙහෙස ගෙන දෙන්නක් වූයේ මා දන්නා කිසිවකු මෙහි ඉන්නා බවට කිසිම හෝඩුවාවක් නොලැබුන නිසා. කෙසේ වෙතත් මා ලියා අවසන් කිරීමට තිබෙන කෙටිකතා සංග්‍රහයට තවත් කතාවක් මේ කාලය තුලදී එකතු කිරීමට මා තරයේ අදිටන් කර ගත්තේ සිතේ කාන්සිය දුරු කර ගැනීමටත් එක්ක. විශ්ව විද්‍යාලය අසල ඇති සුඛෝපභෝගි හෝටලය වෙත එන තුරු මා සිටියේ මාගේ දේශන මාලාවත්, කෙටිකතා සංග්‍රහයත් අතර. කාමරය වෙත මා ඇරලු වූ විශ්ව විද්‍යාලයේ රියදුරු තැන, ඔහුගේ ටෙලිෆෝන් අංකය මට දුන්නේ අවශ්‍ය නම් ඕනෑම වෙලාවක කතා කරන ලෙස ඉතා ගෞරවයෙන් සඳහන් කරමින්. හෙට සෙනසුරාදා නිසා ක්වාලලම්පූර් නගරයටත්, බෞද්ධ විහාරයටත් යාමට අදිටන් කරගත් මා නින්දට යන විට රාත්‍රී එකට පමණ ඇති. එතකොටම කෝල් එකක්.

'හලෝ රණේ මම ධම්මි. කොහොමද කරදරයක් නැතිව ආවද?'

'ඔව් ඔව්. මම මේ නෝටිස් ටිකක් කියවල බැලුවා. ලංකාවෙ වෙලාව දැන් දහයට විතර ඇති නේද? මෙහෙ පාන්දර එකයි.'

'ඔව් මමත් කම්මැලි නිසා ටීවී එක බල බල හිටිය.'

'කෝ දුවයි පුතයි?'

'තාත්ත නැතිව පාලුයි කියල අද වේලාසනින්ම නින්දට ගියා.'

'ඒක තමයි. එයාලට පංති නැතිනම් අපි හතර දෙනාටම එන්න තිබුණා නේ.'

'කමක් නැහැ රණේ. ලබන සැරේ අපි ඔක්කොම යමු. මමත් තවම ක්වාලලම්පූර් ගිහිල්ල නැහැනේ.'

'ඔව් ඔව් මේකත් බලන්නම ඕන. රටක්''

'එහෙනම් ගුඩ්නයිට් රණේ. මම හෙට කතා කරන්නම්.'

'ඔකේ. ගුඩ්නයිට්'

සෙනසුරාදා සවස සෙන්ට්‍රල් දුම්රිය පොළේත්, ඒ අතර නගරයේත් ටික වේලාවක් ඇවිදිමින් කාලය ගත කළ මා බ්‍රික්ෆීල්ඩ් විහාරයට යන විට හවස හයට විතර ඇති. මා විහාරයට ඇතුල් වන විටම කවිදෝ ඉදිරියට ඇවිත් 'ආ ප්‍රොෆෙසර් රණබන්දු මාව මතක නැතුව ඇති. මමත් පේරාදෙණියෙ හිටිය. මම බන්දුල වීරහේවා' කියා අතට අත දුන්නා. මෙහිදී යම් යම් පුද්ගලයින් පැමිණ බොරු හැඳුනුම් කම්, අහිංසකකම් පෙන්වා වංචාකාර ක්‍රියා වල යෙදෙන බව කලක් මෙහි සේවය කර, දැනට ලංකාවේ සිටින මගේ මිත්‍රයෙකු වූ ජයසුමන කී කතාව මට සිහියට නැගුනේ නිතැතින්. මම ඔහු දෙස බැලුවේ මහත් විමසීමකින්.

'ප්‍රොෆෙසර් මම කලේ ජියොග්‍රෆි. මම ෆයිනල් ඉයර් එකේ හිල්ඩා එකේ ඉන්න කොට පොෆෙසර් ඒකෙ සබ් වෝඩ්න් කෙනෙක්.' මගේ හිතේ බය ටිකක් අඩු වුනා. මම හැත්තෑ අටේ හිල්ඩා එකේ හිටි නිසා. ඒත් සැකය තවමත් මගේ හිතේ.

'අපි යමු නායක ස්වාමීන් වහන්සෙ හමුවෙන්න. ඊට පස්සෙ බුදුන් වඳිමු.'

'ආ බන්දුල මහත්තයෝ. කොහොමද ටික කාලයකින් දැක්කෙ නැහැ. මේ මහත්තයා?

'එහෙමයි ස්වාමිනි', මේ පොෆෙසර් රණබන්දු කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයෙන් මලයා විශ්ව විද්‍යාලයට ඇවිල්ලා සම්මන්ත්‍රනයකට.'

'බොහෝම හොඳයි රණබන්දු මහත්තයො. දැන් ලංකාවෙන් ඔය වගේ මහත්තුරු ඇවිල්ලා දේශන පවත්වන එක කොච්චර ලොකු දෙයක්ද? මහත්තයල බුදුන් වන්දනා කළාද?'

'නැහැ හාමුදුරුවනේ'

'එහෙනම් බුදුන් වැඳල එන්න. මහත්තය ටික දිනක් ඉන්න නිසා ආපහු යන්න ඉස්සර මුණ ගැහෙමු.'

'හොඳයි හාමුදුරුවනේ'

ඊට පස්සෙ මගෙ හිතේ තිබුණ සැකය සම්පූර්ණයෙම්ම නැති වුනා.

බුදුන් වන්දනා කළ අපි සාලාවේ බංකුවක වාඩි වූයේ හිමින් නිවා ගැනීමට. තේ එකක් බිව නම් හොඳයි කියල මට හිතුනා. එය ඉවෙන් මෙන් දැන ගත් බන්දුල කුස්සියට ගොස් තේ දෙකක් හදා ගෙන ආවා.

'හරිම අගේ ඇති තේ එක බන්දුල. ඇඟට පනක් ආවා.'

'කොච්චර රස්නෙ උනත් උණු තේ එකක් බොන කම් හරි යන්නෙ නෑ.'

'බන්දුල මෙහේ හුගක් කල් ද පදිංචිය?'

'ඔව් අපි ආවෙ අසූ පහේ අර කලබල කාලෙ. ළමයි දෙන්නම ඉපදුනෙ මෙහේ'

'එහෙනම් ඒ දෙන්න දැන් ලොකු ඇති'.

'ඔව් ලොක්ක පුතා. එයා ඩිග්‍රි එක කළේ මෙල්බර්න් වල. දැන් එයාට එහේ රෙසිඩන්සි ලැබුණා. එහේම වැඩ කරනවා දුව දැන් මලයා විශ්ව විද්‍යාලෙ මෙඩිසින් කරනවා. දෙවෙනි අවුරුද්දෙ. නෝනත් ඒකෙ ඉංගිසි උගන්වනවා. මම වැඩ කරන්නෙ ග්ලෝබල් ඉන්ෂුවරන්ස් කම්පැණි එකක. එකවුන්ටන්ට්ග දැන් භූගෝල විද්‍යාව මතකත් නැහැ' බන්දුල කිව්වෙ හිනා වෙමින්.

'මට මතකයි ප්‍රෙෆෙසර් ඒ කාලෙ ලංඩන් ගියා. එල්එස්ඊ එකට පීඑච්ඩී කරන්න. මම හිතන්නෙ ඒ හැත්ත නමයෙ අවුරුද්ද. මම එතකොට ජියොග්‍රෆි ටියුටර් කෙනෙක්.'

'මේ බන්දුල මට රණේ කියන්න ඒ ඇති'.

'කොහොමද බන්දුල මෙහේ ජීවිතය හොඳද?'

'මෙහේ ජීවන තත්වය හරිම හොඳයි. ඒත් ලොකු පුතා කියනව ඕස්ට්‍රේලියාවෙ පදිංචියට එන්න කියල. ඒ වුණාට අපි තවම තීරණයක් ගත්තෙ නැහැ. දැන් රටවල් තුනක් එක්ක අපි ජීවත් වෙනවා' බන්දුල කිව්වෙ හිනා වෙමින්.

'ඕස්ට්‍රේලියාව නම් හරිම හොඳ රටක් ජීවත් වෙන්න. මමත් කීප වතාවක් ම ගිහිල්ල තියෙනව'

'දැන් රණේත් ලෝකෙ හැම රටකටම වගේ ගිහිල්ල ඇති නේ. ඒත් ලෝකෙ කිසිම තැනක් ලංකාව වගේ අපිට හරියන්නෙ නෑ. එහේ සාමකාමී වාතාවරණයක් තියෙනවනම් හුඟ දෙනෙක් කැමතියි ගිහිල්ල එහේ සේවය කරන්න.'

'ඕක බන්දුල විතරක් නෙවි, හැම රටකම වගේ ඉන්න අය තමන්ගෙ වාසියට කියන කතාවක්. එහෙම හිතන්න එපා. කියන්න එපා. දැන් බලන්න අපිත් ලංකාවෙ ඉඳගෙන රටට සේවයක් කරනවනේ. රටේ තියෙන ප්‍රශ්න අපේ පශ්න කර ගත්තොත් කොහේවත් ඉන්න බැහැ.'

'ඒක නම් ඇත්ත තමයි රණේ. රට, ජාතිය, ආගම, භාෂාව වගේ දේවලට අපි ගරු කරන්න ඕන. ඒත් මනුෂ්‍යයන් විදියට සාරධර්ම තුලින්'

'ඔව් ඒවට අපි ගරු කරන්න ඕන. දෙමාපියන්ට වගේ. බොහෝම ආදරයෙන්'.

'ඒක නම් ඇත්ත තමයි රණේ. දුව ඉගෙන ගෙන ඉවර උනාම අපිත් තීරණයක් ගන්නව. මැලේසියාවද? ඕස්ටේලියාවද? ලංකාවද? කියල. අපේ ලකුණු දීම ලංකාවට 50% මැලේසියාවට30% ඉස්ටේලියාවට 20% යි.'

'මට බන්දුල වගේ කෙනෙක් හමු වුන එක ලොකු දෙයක්. නැතිනම් මේ වගේ කතා කරන්න කෙනෙක් හොයා ගන්න එක හරිම අමාරු වෙනව.' මම කිවේ හිනා වෙමින්.

'ඔයා ලියපු කෙටිකතා, නවකතා කීපයක්ම මම කියෙව්වා. ආර්ථික විද්‍යා පොත් වාගේම සිංහල නවකතා ලියන්නත් ඔයාට වෙලාව කොහෙන්ද?'

'දන්නවද බන්දු අපේ අම්ම මට පොඩි කාලෙ කිව්ව නෑ, බෑ කිව්වොත් පුතේ හැමදාමත් නෑ, බෑ තමයි. ඒ නිසා ඒවා ශබ්ද කෝෂයෙන් ඉවත් කරගන්න කියල. ඉතිං මම ඒක කළා. අනික මට අපේ නෝනත් උදව් කරනව. එයා තමයි මම ලියන ඒව කියවල ටයිප් කරන්නෙ. ඒක මට හරිම ශක්තියක්.'

'රණේ ලියන හැම කතාවක්ම අවසන් වෙන්නෙ ජය ගැනීමකින්. එහෙම නැතිනම් ශුභ සතුටු දායක ප්‍රතිඵලත් සමග. ඇයි ඒ?'

'අපි බෞද්ධයෝ උනත්, කර්මඵල වාදය තදින් විශ්වාස කලත්, හැමදාම බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ ජයක්. පරාජයක් ගැන හිතන්නෙවත් නැහැ. නැතිනම් අදට වඩා හොඳ හෙටක්. ඒ නිසා මම කැමති නැහැ කිසිම කතාවක් පරාජයකින්, දුකකින් අවසන් කරන්න. යථාර්තය ඒක නොවුණත් කතාවක ජයාත්මක, නැත්නම් සතුටුදායක අවසානයක් ඇතිවීම නිසා පාඨකයාටත් ඇති වෙන්නෙත් හරිම සතුටක් සැනසීමක්.'

'ඇත්ත තමයි. රණේගෙ කතා කියෙව්වම ඇති වෙන්නෙ හරිම සැනසීමක්. බලාපොරොත්තුවක්. අර පොඩි කාලෙ අපි හඳ පායන තුරු බලන් ඉන්නව වගේ, රෑට වත්තට ගිහිල්ල සෙල්ලම් කරන්න. හඳ පෑව්වම අපේ බලාපොරොත්තුව විශාල සතුටකට පත්වෙනවා. ඉතිං අපි වත්තට පැනලා යාලුවො එක්ක හොඳටෝම සෙල්ලම් කරනවා.'

'ඔයා දන්නෙ නැති උනාට මගෙ අලුත් පොතට දාන්නත් හිටියෙ 'සුපුන් සඳ පායන තුරු' කියල. නිර්මාණයක රස විඳීමේ අවසානය සහනදායි. හැඟීමක් විය යුතුයි කියල මම හිතන නිසා.

'රණේ ලියනව නම් මම හොඳ කතාවක් කියන්නම්. මේක මටම උන දෙයක්. මේ පන්සල් භූමියෙන්මයි පටන් ගන්නෙ අවුරුදු දෙක තුනකට උඩදී'

'ඒක නම් හරිම හොඳයි බන්දුල. මෙහාට එනකොට මම හිතන් ආවෙ කතාවක් ලියන්න ඕන කියල. මගේ අලුත් පොතට එකතු කරන්න. එහෙනම් ඔයාගෙ අත්දැකීම පාදක කරගෙන මම කතාවක් ගොනු කරන්නම්.'

'දැන් අපේ ගෙදර යමු රණේ. රෑට කෑම ටිකක් කන්නත් එක්ක. මම නෝනට කෝල් කරල කියන්නම් පරණ යාලුවෙක් එක්ක එනව කියල. එයාටත් රණේව මතක ඇති මම හිතන්නෙ. මම රෑ වෙලා ඉන්න තැනට ගිහිල්ලා බස්සවන්නම්. අපි ඉන්නෙත් ඒ ලඟම පෙටලින් ජයාවල.'

නායක ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් සමු ගත් අපි කාරයට නැග්ගේ මහත් සැනසීමකින්. කාරය පන ගැන්වූ බන්දුල 'මම අර කතාව දැම්මම පටන් ගන්නම්. මොකද ඒක පටන් ගන්නෙත් මෙතනින්නේ'

'හා හොඳයි බන්දුල අපි තවමත් පන්සල ලඟනේ' මම කිව්වෙ හිනා වෙමින්.

'ඒ දවස් වල අපේ නෝනයි දුවයි ලංකාවට ගිහිල්ල මගුල් ගෙදරකට. පුතත් නිවාඩුවකට ගෙදර ඇවිල්ල, ඕස්ටේලියාවට ගියා විතරයි. මම විතරයි ගෙදර. එදාත් සෙනසුරාදා දවසක්. මට හිතුන පන්සල පැත්තෙ යන්න ඕන කියල. මට පොඩි වැඩ වගයකුත් කරගන්න තිබුන. මම හිතන්නෙ පන්සලට එනකොට හවස හයට විතර ඇති.'

'ඉතිං ඉතිං'

'මම ඇතුල් වෙන කොටම දැකල පුරුදු වගේ මූනක් තියෙන, වයස විසි පහක විතර තරුණ හාදයෙක්, හිනා වේගෙන මගේ ළඟට ආව.'

'ආ අංකල් ලංකාවෙ ඉඳලද ආවෙ. නැතිනම් මෙහේද ඉන්නෙ?' එයා ඇහුව.

'ඔය වගේ වංචාකාරයො මට මෙහෙදි හරියට හමු වෙලා තියෙනවා. පසු ගිය අවුරුදු විස්ස විසි පහක කාලය අතර අනන්තවත්. ඒත් මෙයා ගැන මට සැකක් ඇති උනේ නැහැ. මිනිහ හොඳට ඇඳලත් හිටියෙ. අනෙක පන්සල් වත්තෙ නේ.'

'ඔව් පුතා මම මෙහේ ඉන්නෙ. ගම වේයන්ගොඩ ඔයා කොහේද?'

'තාත්තගෙ ගම කෑගල්ලෙ. දැන් අපි ඉන්නෙ කළුතර.'

'පුතාගෙ නම?'

'මගේ නම ගුණනාත්. ඒත් යාලුවො මට කියන්නෙ ජිනාත් කියල ලේසියට. මේ මගේ යාලුවෙක් ලකී. ලංකාවෙ ඉඳල ඇවිත් ඉන්නෙ බොහොම දක්ෂ නැටුම් ශිල්පියෙක්.'

'ඇයි යාලුවො ඔයාට ජිනාත් කියන්නෙ. ගුණනාත් කියන නම බොහොම හොඳ සිංහල නමක්නෙ?'

'කව්රු හරි නාත් කියන එක නාන් කියල වෙනස් කලොත් එහෙම.' මම කිව්වෙ සිනාසෙමින්. මිනිහට ඒක තේරුම් ගන්න තරම් ශක්තියක් නැති බව මට තේරුනේ පස්සෙ. කතාවෙන් කතාවෙන් අපි දැන් බුදු ගේ ළඟටම ඇවිල්ල.

'කොහේද ජිනාත් ඉන්නෙ?'

'මම ඉන්නෙ ඝාලම් වල. ලංකාවෙන් ආපු කට්ටියක් එක්ක, වමරියක. සමහරු එක්ක නම් ඉන්න හරිම අමාරුයි. සමහර අයගෙ තත්වය හරිම පහළයි. ඒ නිසා මම පන්සල

26 වැනි පිටුවට ...

ෂෙල්ටන් පීරිස්
සිඩ්නි විශ්ව විද්‍යාලය

24 වැනි පිටුවෙන් ...

පැත්තට නිතර එනවා. සෙන්තුල් එකටත් යනවා. ඔහු විදහා දැක්වූයේ බොහොම දර්ශනීය චිත්‍රයක්.'

'එතකොට වැඩ කරන්නෙ?'

'ෂාලුම් කොම්පැණියක. අවුරුදු තුනකට තමයි ඇවිල්ල ඉන්නෙ. ඒත් ලබන අවුරුද්දෙ යනව බඳින්නත් එක්කම. අන්කල් බුදුන් වැඳල එන්න.'

මම බුදු ගෙයින් එලියට එන කොටම මිනිහ දුවගෙන ආවා.

'අංකල්. ලකී තේ ටිකක් හැදුවා. යමු බොන්න.'

'හා හොඳයි'

'එහෙනම් ගුණනාත් මට පන්සලේ වැඩ වගයක් කරන්නත් තියෙනවා. වෙලාවක මට කතා කරන්නකො. මෙන්න මගේ නොම්මරය. මේ දවස් වල මම විතරයි ගෙදර ඉන්නෙ ඒ නිසා හවසක එන්න.'

'හා හොඳයි අංකල් මෙන්න මගේ නොම්මරය.'

' ඒක එහෙනම් මගේ ෆෝන් එකටම දාන්න. නැතිනම් නැතිවෙයි'.

'Gnath 016732 ....'

'හොඳයි එහෙනම් පස්සෙ හමු වෙමු'

මිනිසුන්ගේ මුහුණේ ඉරියව් කතා බහ අනුව ඔවුන් හඳුනා ගැනීමට ශක්තියක් ඇති මම ඔහු දුටුවේ අවංක තරුණයෙකු ලෙස. සමහර විට මට මෙයාව අපේ පුතා සමග සැසඳෙන්න ඇති.

'කතාවෙන් කතාවෙන් ගෙදර ළඟටම ඇවිල්ල නේ.'

'රණේ මේ ශ්‍රියාණි. ශ්‍රියාට මතකද ප්‍රොෆෙසර් රණබන්ඩු. අපට වඩා අවුරුදු දෙක තුනකට සීනියර්. ඉකොනොමික්ස් කළේ.'

'එතකොට අර ප්‍රියංකා ගොරකදෙනිය හිටියෙ ඔයාල එක්කද?'

'ඔව් ඔව් එයා තමයි මගේ රූම් මේට්,. රාමනාදන් ඉන්නකොට. මොකද දන්නෙ නැහැ බන්ඩු නේද? මනෝ රංජනී කොහෙද්ද' ඇය සිනාසෙයි.

'අනේ නෑ ශ්‍රියාණි. එයා මගේ නංගිගෙ ක්ලාස් මේට් කෙනෙක්. ඒ නිසා දන්නව.'

'සර් මැරි කළේ අර ධම්මිකා රණගලවද? නැත්නම්.....'

'ඔව් ඔව් ඔයාට මතකද ධම්මිව?'

'නැතුව නැතුව එයත් රාමනාදන් හිටියනේ කාලයක්. සර් ඒ කාලෙ රාමනාදන් එන කොට අපි කියන්නෙ, ඉල්ලුම් සැපයුම් වක්‍ර ගසාගෙන - රණයා එනවා ප්‍රේමෙ සොයාගෙන කියලනේ.' ඇය මහ හඬින් හිනැහෙයි.

'බලන්න බන්ඩු, ඒ කාලෙ ගෝලයො අපිට කාඩ් ගහල තියෙන හැටි'

'ශ්‍රියා මම මේ රණේට කිය කියා හිටියේ අර ජිනාත් ගෙ කතාව. මොකද රණේ තව පොතක් ලියනවලු.'

'ඒක නම් හොඳයි. ඒ වගේ කතාවල් ලියල මිනිස්සු දැනුවත් කරවන්න ඕන. නැතිනම් නොදන්න මිනිස්සු ගරහන්නෙ මුළු සිංහල ජාතියටම. ඒක අපිටත් ලජ්ජාවක්.'

ඉතිරිය ලබන කලාපයේ...